



Overbrusning er en effektiv metode til at køle søerne i de varme perioder.

Undgå varmemestress i drægtighedsstalden

Varme: I sommermånederne ses der en stigning i antallet af selvdøde drægtige søer. Hovedårsagen til denne stigning forventes at skyldes varmemestress blandt de drægtige søer.

Af Stine Grønborg, konsulent, Seges Innovation

Det er i sommermånederne vigtigt, at stalden og staldpersonalet er klar til at håndtere de høje temperaturer, så varmemestress kan undgås. Man kan med fordel kigge tilbage på denne sommer og reflektere over, hvad man har gjort godt denne sommer og hvad man i højere grad skal have fokus på til næste år.

Avl for højproduktive søer har resulteret i større søer, større kuld og højere mælkeproduktion, hvilket bidrager til en højere varmeproduktion

hos søerne. Den højere varmeproduktion kræver en højere varmeafgivelse for at opretholde en stabil kropstemperatur. Dette sætter krav til ventilationssystemet, da søerne ikke kan svede og derfor er afhængige af det omgivende miljø for at kunne termoregulere.

Er stalden for varm, har søerne svært ved at afgive varme til omgivelserne, hvilket resulterer i varmemestress. Når søerne bliver varmemestressede, reagerer de ved at øge respirationsfrekvensen, sænke foderoptaget, øge vandoptagelsen og ændre deres liggeadfærd. Ud over at

varmemestress påvirker produktiviteten, kan det i værste tilfælde resultere i, at søerne dør.

Det er ikke sådan lige til at sætte tal på, hvad der er den optimale temperatur for søerne, da der er mange faktorer som eksempelvis lufthastighed og -fugtighed, der påvirker soens opfattelse af temperaturen. Derudover spiller soens egen varmeproduktion også en rolle og varierer afhængig af faktorer som foderoptag, aktivitetsniveau og produktion.

Temperaturanbefalingen til drægtighedsstalde er cirka 18 grader, derfor skal man allerede fra april være ekstra opmærksom på varme i stalden. Ventilationssystemet og overbrusningen spiller en central rolle, da de mest effektive afkølingsmetoder er øget luftskifte og fordampning.

Tjek ventilationssystemet

Ventilationen spiller en afgørende rolle i at sikre, at temperaturen i stalden er passende. I de varme måneder er det ekstra vigtigt at være opmærksom på, om ventilationen i besætningen kører, som den skal. Som det første bør man gennemgå ventilationssystemet. Støv og skidt kan påvirke ydelsen. Tjek derfor, at udhæng, isolering, ventiler og afkast er fri for støv og andet, der kan blokere for luften. Er der ventiler i stalden, så gå dem efter og tjek, at de er indstillet korrekt og åbner som ønsket. Er stalden af ældre dato, kan det være, at man skal gå dimensioneringen igennem. Anbefalingen til luftskiftet i drægtighedsstalden ligger på 125 m³/time/so. Tag en snak med

Læs mere side 60



Beskidte vægventiler giver et reduceret luftindtag.



Luftindtaget til en diffus-ventileret stald bliver begrænset af skidt og støv i udhænget.



Ekspertens anbefalinger

- Rengør afkast, udhæng og ventiler og tjek indstillingen
- Ventilationen skal kunne yde 125 kbm³/so/time
- Overbrusningen skal køre to gange i timen af 1,5 min varighed
- Hold øje med ændringer i søernes adfærd.

leverandøren af dit ventilationsanlæg eller din rådgiver i forhold til, at dimensioneringen er korrekt og drøft eventuelt muligheder for at opdatere ventilationen.

Overbrusning

Anbefalingen til overbrusning i de varme måneder, april til september, er 1,5 minut to gange i timen i tidsrummet klokken 8 til 20. For at få effekt af overbrusningen er det essentielt, at spredbilledet på dyserne er korrekt og rammer så stor en overflade som muligt. Optimalt skal hele aktivitetsområdet rammes af overbrusningen, således at flest mulige dyr får glæde af overbrusningen. Afkalkning af dyserne er afgørende for at sikre funktionen. En løsning kan være at have et ekstra sæt dyser liggende, så man altid har et sæt, der ligger til afkalkning og er klar til at erstatte et tilkalket sæt.

Hold øje med søernes adfærd

Når det er varmt, reagerer søerne som noget af det første ved at øge deres åndedrætsfrekvens for at komme af med noget af varmen via respirationen. Ligger søerne og pruster mere end normalt kan det være et tegn på, at søerne er varmestressede. Når temperaturen stiger yderligere, vil søerne ændre liggeadfærd. De vil i større grad ligge spredt med afstand til hinanden og vil også begynde at ligge på det evt. dræned gulv, ligge i sideleje og søle sig. Derudover ses hos varmestressede søer et reduceret foderindtag og et øget vandforbrug, dette kan dog være svært at kæde direkte sammen med varmestress i besætningen. Sørg derfor altid for, at drikkenipler og -kopper giver nok og rent vand, er der drikkekopper i stalden så gå dem dagligt igennem og tjek, at de er rene. Er uheldet ude og en so bliver varm og utilpas, er det med hurtigst muligt at få hende kølet ned - dette kan gøres ved at overhælde hende med vand.

Inden sommeren kommer, er anbefalingerne

Når kalenderen skriver april og sommeren er på vej, er der en række ting, der skal tjekkes for at sikre, at stalden er klar til de varme dage:

- Tjek afkast, rengør udhæng og ventiler og tjek indstillingen.
- Ventilationen skal kunne yde 125 m³/so/time.
- Overbrusningen skal køre to gange i timen fra klokken 8 til 20 i 1,5 min. Sørg for, at dyserne er afkalkede og et nyt sæt klar til udskiftning.
- Sørg desuden for, at søerne har adgang til rigeligt og rent vand. Hold øje med søerne, ændrer de adfærd, ændrer foderforbruget sig og ligger de og pruster, så er der brug for at justere ventilationen.

Syrefast slidlag Til slidt beton

Hvorfor PROTECTOS Flydemørtel?

- Syrefast
- Slidstærk
- God vedhæftning
- 1 produkt til det hele
- Enkelt gør-det-selv produkt

Attraktiv pris
- ring allerede i dag og forhør!

PROTECTOS® A/S
effektiv beskyttelse af bygninger

Hobro - Brønderslev - Taulov - Rødding - Roskilde
Tlf. 2021 3400 - www.protectos.dk